

Roviltnemnda i region 7 - Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Saksframlegg møte 2/2025 - Roviltnemnda i region 7 - Nordland

Sak 10/2025 Godkjenning av innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 2/2025 uten merknader.

Sak 11/2025 Godkjenning av protokoll fra møte 1/2025

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokoll fra møte 1/2025 uten merknader.

Sak 12/2025 Drøftinger/orienteringer/referatsaker

a) Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker

Orientering legges fram i møtet.

b) Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker

Orientering legges fram i møtet.

c) Orientering fra Statsforvalteren om aktuelle saker

Orientering legges fram i møtet.

d) Fagrapporter og lignende

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- Kleven, O., Berg, S., m.fl. 2024. DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2024. [NINA-rapport 2535](#). Norsk institutt for naturforskning.

e) Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren

Vedtaksdato	Område	Hva
2025.02.17	Jillen-Njaarke rbd	Avslag på søknad om forlengelse av skadefelling av gaupe
2025.02.18	Voengelh-Njaarke rbd	Intensiv gjeting.
2025.03.04	Balvatn rbd	Intensiv gjeting

f) Brev til nemnda

Dato	Fra	Tema
2025.02.04	MDIR	Beslutning om skadefelling av jerv i Narvik – utvidelse av kvote
2025.02.14	MDIR	Kvote for betinget skadefelling av gaupe – våren 2025
2025.02.14	MDIR	Kvote for betinget skadefelling av ulv – våren 2025
2025.02.18	ARV	Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv
2025.02.18	ARV	Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv
2025.02.20	Beiarn beitelag	Anmodning om tildeling av ekstradyr vedrørende kvotejakt på gaupe
2025.02.21	Beiarn kommune	Anmodning om tildeling av ekstradyr vedrørende kvotejakt på gaupe
2025.02.21	Nordland sau og geit	Anmodning om skadeforebyggende uttak av jerv
2025.02.26	Nordland bondelag	Anmodning om snarlig skadeforebyggende uttak av jerv
2025.02.28	NOAH – for dyrs rettigheter	Klage – vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 – Nordland
2025.02.28	NOAH – for dyrs rettigheter	Klage – vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 – Nordland
2025.03.03	KLD	Klageavgjørelse på vedtak om avslag på søknad om uttak av bjørn i Grane kommune i april 2024
2025.03.03	NOAH – for dyrs rettigheter	Klage – vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 – Nordland
2025.03.03	NOAH – for dyrs rettigheter	Klage – vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 – Nordland

Sekretariatets forslag til vedtak

Sak 12/2025 Drøftinger/orienteringer/referatsaker tas til orientering.

Sak 13/2024 Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak – forbruk i 2024 og budsjett for 2025***Sekretariatets forslag til vedtak:***

Nemnda godkjenner føringene i saksframlegget for Statsforvalterens videre saksbehandling, med følgende budsjettfordeling:

a) Drift av nemnda og sekretariat, kap.1420.21:

Budsjett på kr 900 000,- til dekking av møtegodtgjørelser og reiser til nemnda, og til drift av sekretariatet.

b) Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73:

Årets tildeling er på kr 9 500 000,-. I tillegg kommer restmidler på kr 1 225 000,- fra 2024 som er utbetalt til tiltak i reindrifta og rovviltrelaterte prosjekt. Det gir et samlet budsjett for 2025 på kr 10 725 000,- fordelt som følger:

- *Tiltak i saueneøringa – 3 410 000 kr*
Prioriterte tiltak:
 - *Gjeting/utvida tilsyn i regi av beitelag/kommuner, i kombinasjon med vokterhund eller kadaverhund, og ved akutte tap*
 - *Elektronisk overvåking (innkjøp av radiobjeller/ebjeller/smartbjeller/droner)*
 - *Planlagt tidlig nedsanking*
 - *Forsinket slipp på utmarksbeite*
 - *Kadaverhundarbeid (kurs/godkjenningssprøver)*

- *Tiltak i reindrifta – 5 115 000 kr (hvorav kr 1 025 000,- utbetalt som restmidler).*
Prioriterte tiltak:
 - *Flytting til mindre rovviltutsatte beiteområder*
 - *Samling med helikopter før flytting mellom sesongbeiter*
 - *Intensiv gjeting i kombinasjon med tilleggsføring i forbindelse med kalvinga*
 - *Tilleggsføring på vinteren som alternativ til flytting til mindre rovdyrutsatte beiteområder*
 - *Tidlig slakting av kalv*
 - *Elektronisk overvåking (radiobjeller/e-bjeller/smartbjeller/droner)*

- *Andre tapsforebyggende tiltak – 400 000,- (hvorav kr 200 000,- er utbetalt som restmidler)*
Prioriterte tiltak:
 - *Diverse prosjekter*
 - *FoU- prosjekter*

- *Skadefellingsutgifter, akuttsaker og andre hastesaker – kr 1 500 000,-*
- *Konfliktdempende tiltak – 300 000 Kr*

Mot slutten av året gis Statsforvalteren fullmakt til å fordele restmidler i samsvar med nemndas budsjettvedtak og vedtatte føringer for dette gitt i forvaltningsplanen.

c) Tjenestekjøp, Kap. 1420.21:

Samlet budsjett for 2025 er kr 500 000,- hvor det settes av midler til følgende tiltak:

- *Bestandsregistrering av rovvilt inkl. dusører – 300 000 kr*
- *Årlig reindriftsseminar i regi av Statsforvalteren i Nordland – 50 000 Kr*
- *Bjørnesporing i Sverige, trening av hunder, i regi av SNO – 50 000,-*
- *Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling – Kr 2000,-*

Sekretariatets vurderinger

Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21

Region 7 – Nordland får kr 900 000,- til dekking av møtegodtgjørelse og reiser til nemnda og drift av sekretariatet. Miljødirektoratet har tildelt disse midlene basert på erfaring fra tidligere år, antatt møtefrekvens, reiseavstander og forventet kostnad til sekretariat.

Kostnadene med vakttelefonen hos Statsforvalteren belastes også over denne posten. Det legges opp til at vakttelefonen er bemannet gjennom hele året siden vi har både sau og tamrein i fylket, med åpningstider gjennom året tilpasset sannsynligheten for at det oppstår hastesaker i samsvar med inngått særavtaler mellom Statsforvalteren og fagforeningene:

- 2. januar til 14. mai kl. 09:00 til 19:00 alle dager.
- 15. mai til 1. oktober kl. 08:00 til 22:00 alle dager.
- 2. oktober til 23. desember kl. 09:00 til 19:00 alle dager
- 24. desember til 1. januar kl. 10:00 – 14:00 alle dager.

I tillegg kan det ved behov iverksettes høyere beredskap.

Forebyggende og konfliktdependende tiltak, kap. 1420.73

Formålet med tilskuddsordningen er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene som rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket og reindriftsnæringen. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Tilskuddsordningen kan også bidra til konfliktdependende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper.

Regelverket for tilskuddsordningen er fastsatt i "forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdependende tiltak", og i 2024 ble forskriften endret. Revidert forskrift ble fastsatt av Klima- og miljødepartementet 12.12.2024 og trådte i kraft 01.01.2025.

Saksframlegget bygger på følgende overordnede dokumenter:

- Planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2025 (vedlegg 3)
- Rapport om vurdering av FKT-ordningen (NIBIO rapport 6.130.2020 *Vurdering av FKT-ordningen*).
- Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdependende tiltak (FKT-forskrifta).
- Rovviltforliket av 2011 og andre sentrale føringer i rovviltforvaltninga.
- Revidert forvaltningsplan for rovvilt i Nordland, vedtatt av rovviltnemnda 20. mars 2017 (med noen mindre justeringer 30. mai 2018).

Forvaltningsplanens overordna forvaltningsprinsipper for bruk av FKT-midler er følgende:

- 3.2.1 FKT-budsjettet til reindriften og sauenevinga skal fordeles tilnærmet 50/50.
- 3.2.2 FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om ynglinger av de ulike rovviltartene (altså prioriterte områder for jerv eller bjørn og byrdefordelingsområde for gaupa). Tiltakene skal være tilpasset aktuell rovviltart for område.
- 3.2.3 Tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling er kun aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn.
- 3.2.4 I områder hvor man mistenker rovvilttap kan det, uavhengig av arealdifferensieringen, brukes FKT-midler til tiltak som bedrer kunnskapsgrunnlaget, og som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og gir økt mulighet til å oppdage rovvilttap.
- 3.2.5 FKT-midler an benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling, med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.
- 3.2.6 Det krevet normalt en egenandel for en del av tiltakene, inkludert tiltak som innebærer investeringer. På denne måten kan en sikre at flere brukere får støtte, og i tillegg at søker er motivert til å gjennomføre tiltaket. Størrelsen på egenandelen vil variere med omfang og type prosjekt.
- 3.2.7 Samarbeidstiltak skal generelt prioriteres framfor søknader fra enkeltpersoner.

- 3.2.8 Ved prioritering av midler mellom beiteområde/reinbeitedistrikt, skal rovdyrbelastningen i området vektlegges tungt. Videre skal det legges vekt på de aktuelle beitebrukeres/ beitelags/reinbeitedistrikts robusthet (sårbarhet, arbeidskraft, mv).
- 3.2.9 For tiltak hvor det er utarbeidet nasjonale standarder, skal disse følges med mindre annet er presisert i tilsagnsbrevet. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau og beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder
- 3.2.10 Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:
- a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.
 - b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Rovviltnemnda eller Statsforvalteren.
 - c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindriften som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Statsforvalteren informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

Samlet budsjettstørrelse

Forslag til fordeling av FKT-midlene er gjort i samarbeid mellom Klima – og miljøavdelingen og Landbruks – og reindriften hos Statsforvalteren i Nordland. Rovviltnemndas økonomiske rammer for 2025 er på kr 9 500 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Det er kr 500 000,- ned fra i fjor. Bakgrunnen for det er at foreslått bevilgning nasjonal er redusert med 2,2 millioner kroner.

Det er i tillegg satt av 10 000 000 kroner til tilrettelegging for framtidig skadefellingsoppdrag i regi av kommunene for hele landet, utover den totale regionale budsjetttrammen. Statsforvalteren skal melde behov for tildeling av tilskudd til dette formålet innen 10. april 2025. Deretter vil Miljødirektoratet tildele øremerka midler til kommunale og interkommunale skadefellingslag til hvert fylke i et supplerende tildelingsbrev til Statsforvalteren i slutten av april.

I november/desember 2024 fordelte Statsforvalteren ubrukte restmidler, hvor kr 1 225 000,- ble utbetalt til tiltak i reindriftnæringa og til NINA sitt prosjekt SCANDCAM. Disse tas med i vurderingene om tildeling av friske midler i 2025, siden restmidlene i stor grad brukes til tiltak som pågår i 2025. Det betyr at nemnda i år har et samlet budsjett på kr 10 725 000, inkludert utbetalte restmidler for 2024.

Samlet søknadssum for FKT- midler i 2025 er på over 25 millioner kroner (ekskl. restmidler fra desember 2024), se tabell 1 nedenfor. Dette medfører nødvendigvis en hard prioritering mellom ulike typer tiltak.

Tabell 1. Oversiktstabell over tiltakstyper, budsjett og forbruk for 2024, fordelte restmidler i 2024, søknader og budsjettforslag for 2025.

FKT, kap. 1420.73	Budsjett 2024	Forbruk 2024	Fordelte restmidler 2024	Foreløpige søknader 2025	Budsjett-forslag 2025
Planlagte tiltak i sauenæringa					
Planlagt tidlig sanking		434 943,-		1 261 420,-	
Forsinka slipp på beite		134 760,-		230 536,-	
Flytting til annet beite				0,-	
Planlagt gjeting/utvida tilsyn		518 689,-		1 866 751,-	
Gjeterhund/vokterhund		281 631,-		1 060 400,-	
El-gjerde til rovviltsikring				0,-	
Beiting på inngjerdet areal				125 000,-	
Beredskapsareal				0,-	
Bruk av tekniske tiltak		141 631,-		67 000,-	
Andre tiltak		120 000,-		100 564,-	
Kadaverhundarbeid		120 000,-		840 000,-	
Elektronisk overvåking		1 694 527,-		3 903 097,-	
SUM sau	3 800 000,-	3 445 759,-		9 454 768	3 410 000,-
Planlagte tiltak i reindriffta					
Flytting til annet beite		923 411,-		4 769 924,-	
Planlagt intensiv gjeting		531 780,-		1 606 100,-	
Kalving i gjerdet		109 411,-		0,-	
Fôring av rein i perioder		1 500 583,-		4 657 120,-	
Bruk av tekniske tiltak		256 974,-		571 580,-	
Tidlig slaktning		504 460,-		408 000,-	
Andre tiltak		182 735,-		190 000,-	
Kadaverhundarbeid				0,-	
Elektronisk overvåking		147 710,-		211 425,-	
SUM rein	5 700 000,-	4 157 094,-	1 025 000,-	12 414 149,-	5 115 000,-
Andre tapsforeb. tiltak					
Tilrettelegging kommunale skadefellingslag	1 100 000,-	900 879,-		2 391 610,-	
Felling/jakt					
FoU		190 000,-		277 000,-	400 000,-
Diverse		72 250,-	200 000,-		
SUM andre tapsforeb. tiltak	1 304 741,-	1 163 129,-		2 668 610,-	
Akutte tapsforeb. tiltak					
Skadefelling		282 957,-			
Sau – forsinka slipp					
Sau- tidlig sanking		49 844,-			
Sau – gjeting/utvida tilsyn		118 300,-			
Rein –		235 000,-			
SUM akutte tiltak	1 500 000,-	686 101,-			1 500 000,-
Konfliktdepemde tiltak	280 000,-	280 000,-		504 000,-	300 000,-
SUM FKT	12 584 741,-	9 732 083,-	1 225 000,-	25 041 527,-	10 725 000,-

Forvaltningsplanen, soneforvaltning og fordeling mellom sau og rein

Iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene er et viktig virkemiddel som en del av den tydelige soneforvaltningen. Det framgår av rovviltforliket at: «I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen, i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunktet i forekomst av rovvilt i beiteområdet».

I forvaltningsplanen er det slått fast at FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om yngling av de ulike rovviltartene (pkt. 3.2.2). Med den vedtatte arealsoneringen er det svært lite sau på beite i prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det er også begrenset med sau i områder som grenser opp mot prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det vil derfor være lite behov for FKT-midler til sauenæringer i disse områdene. Imidlertid har flere reinbeitedistrikt viktige beiteområder innenfor prioritert rovviltområder for bjørn eller jerv. Prioritering av FKT-midler til tiltak i disse områdene vil være i tråd med prinsippet om tydelig soneforvaltning.

Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre beitetilpasningstiltak. Med en arealdifferensiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, blir situasjonen mindre forutsigbar og forvaltningsplanen bidrar derfor i liten grad til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

I og med at gaupebestanden skal forvaltes ut fra et byrdefordelingsprinsipp, er det aktuelt å prioritere midler til alle områder hvor det kan oppstå tap til gaupe. Samtidig er det færre aktuelle tapsforebyggende tiltak mot tap til gaupe, enn for eksempel mot tap til bjørn eller jerv.

Rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet tilsier at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Spesielt med tanke på en arealdifferensiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland. Erfaring viser at skadefelling er svært vanskelig på barmark, og det må derfor forventes at det oppstår situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av skadegjørende rovvilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette kan det være riktig å bruke FKT-midler utenfor rovviltsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.

I forvaltningsplanen er det lagt opp til 50/50 fordeling mellom sauenæringa og reindriffta. De siste årene har nemnda imidlertid prioritert mer midler til reindriffta, med en 40/60 fordeling. I 2024 var samlet FKT-budsjett på kr 12 584 741,- (inkl. utbetalte restmidler for 2023). Av dette ble kr 9 490 468,- utbetalt til tiltak i sauenæringa og reindriffta, hvor 38 % gikk til tiltak i sauenæringa og 62 % gikk til tiltak i reindriffta. Dette inkluderer akuttmidler som ble tildelt løpende gjennom året fra felles budsjettpost.

Vi foreslår også i år å prioritere noe mer midler til reindrifftsnaeringa enn sauenæringa. Begrunnelsen for dette er:

- Beitenæringas arealbruk i områder som er prioritert til jerv og bjørn tilsier at man bør prioritere midler til tiltak hos reieneiere som har årstidsbeiter innenfor disse områdene.
- Ulik utvikling i tapsomfang i sauenæringa og reindriffta. I sauenæringa har både antall erstatningssøknader og antall sau og lam som omsøkes og erstattes som tapt til rovvilt gått markert ned de siste årene. Rovvilttapene er relativt sett lave tall sett i forhold til tapshistorikk de siste tjue årene. Tall over tap og produksjon i reindriffta viser en svært krevende situasjon og utvikling med svært store kalvetap og liten produksjon. Gjennomsnittlig tilgang på kalv etter tap (altså kalv til slakt og påsett) var i 2023/2024 på 40 % av simletallet. For flere distrikt var det lavere enn 30 %.
- Selv om årsakene til den negative utviklinga i reindriffta kan være sammensatt og variere mellom de ulike distriktene, er det sannsynlig at fredet rovvilt er en viktig faktor over hele reinbeiteområdet. Vi vurderer derfor at det er riktig å prioritere FKT-midler også til distrikt som ikke berøres av prioriterte rovviltområder for bjørn eller jerv.

Av samlet budsjett på kr 10 750 000,- (inkl. utbetalte restmidler i 2024) forslår vi at kr 7 500 000,- fordeles til tapsforebyggende tiltak i saueneæringa og reindrifta (inkl. restmidler som ble utbetalt til reindrifta i desember 2024), mens resten går til andre tiltak. Vi forslår at reindrifta får 60 % (4 500 000,-) av midlene og saueneæringa får 40 % (3 000 000,-). Dette er samme prosentdeling mellom sau og rein som nemnda har vedtatt de syv foregående årene.

Dialog med beitenæringene

I forbindelse med utarbeiding av saksframlegget med FKT-budsjett har det, i likhet med tidligere år, blitt gjennomført et møte med Nordland Reindriftssamer og et møte med ulike organisasjoner i saueneæringa hvor vi har orientert om vårt arbeid med FKT-ordningen, og diskutert de ulike tiltakstypene. Dette har vært nyttig i arbeidet med fordeling av FKT-midlene.

Nærmere om de ulike tiltakene

Nedenfor omtaler vi de ulike tiltakstypene hver for seg, med noen erfaringer fra 2024 og anbefalinger for 2025.

I Riksrevisjonens undersøkelse om rovviltforvaltninga i 2019, jf. dokument 3:13 (2018-2019), var ett av hovedfunnene at miljøforvaltninga har for lite kunnskap om tapsårsaker og om effekter av forebyggende tiltak. Som en oppfølging av dette ble det gjennomført et nasjonalt prosjekt i regi av NIBIO og NINA der oppgaven var å vurdere om formålet med FKT-forskrifta kan realiseres på en bedre måte enn i dag, og i så fall hvordan. De leverte sin rapport i desember 2020. Vi har sett på hva NIBIO og NINA vurderer og anbefaler for de ulike typene tiltak. I etterkant av dette arbeidet har også FKT-forskrifta blitt revidert og den nye forskrifta som trådte i kraft 1. januar 2025 er et resultat av dette arbeidet.

Elektronisk overvåking – gjelder både for reindrifta og saueneæringa

Radiobjeller:

For saueneæringa ble det i Nordland i 2024 utbetalt tilskudd til bruk av radiobjeller for i underkant av 1,7 millioner kroner. Dette er rundt 200 000,- kr mer enn det ble utbetalt i 2023 til dette tiltaket. I reindrifta ble det utbetalt betydelig mindre tilskudd til radiobjeller, ca. 147 000,- fordelt på fem reinbeitedistrikt. Dette har sammenheng med at reindrifta selv velger å prioritere midlene til andre tiltak.

I år har vi mottatt 26 søknader om midler til radiobjeller for sau på til sammen ca. 3,9 millioner kroner. Både til enkeltbrukere, men også til beitelag. For reindrifta har vi mottatt syv søknader på til sammen 211 000,-.

Der hvor det ble gitt tilsagn om midler til radiobjeller, ble det gitt et beløp som kunne dekke inntil 90 % av kostnadene med innkjøp og drift første år, uavhengig av ønsket leverandør. Prisene per enhet varierer en del mellom de ulike leverandørene.

Rapporteringen fra i fjor viser at både reindrifta og saueneæringa generelt er fornøyd med konseptet radiobjeller og de fleste vurderer at tiltaket har en meget god eller god tapsreducerende effekt, når bjellene fungerer som de skal. Tilbakemeldingene er at radiobjellene bidrar til et mer effektivt tilsyn, bedre oversikt over besetningens/flokkens bevegelser og bruk av beite, enklere å oppdage uro i besetning/flokk, effektiv ordinær eller tidlig nedsanking av sau, samt at det blir noe enklere å finne kadaver som kan føre til avdekking av dødsårsak på grunn av bjellenes dødsvarsling.

Bruk av radiobjeller er i FKT-forskrifta ikke ansett som et direkte tapsreducerende tiltak, men et indirekte tapsforebyggende tiltak, samt konfliktdempende, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Tiltaket er hjemlet etter § 8 nr. 2, tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget. Tiltaket kan bidra med bedre kunnskap om tapsårsaker og bedre beitedyrberedskapen med at skadesituasjoner oppdages tidligere slik at akutte tiltak kan iverksettes (eks. økt tilsynsaktivitet, akutt nedsanking eller skadefelling). Elektronisk overvåking som fører til funn av kadaver og som kan bidra til økt dokumentasjonsgrad kan være fornuftig å utføre i enkelte beiteområder med spesielle utfordringer for å dokumentere tap på beite. Denne kunnskapen vil kunne påvirke beitedrifta generelt, forvaltningen av rovvilt, samt erstatning for husdyr og tamrein tapt til freda rovvilt. Dersom radiobjeller driftes og organiseres gjennom beitelag eller reinbeitedistrikt, vil man bedre kunne sikre at utstyret blir brukt til hensikten, og ikke som et ordinært driftsverktøy. Enkelte sauebrukere rapporterer om at radiobjeller har en tapsforebyggende effekt ved at de kan avdekke uro i flokken og iverksette tilsyn på et tidlig tidspunkt.

Tidligere år har rovviltnemnda signalisert et ønske om å prioritere tilskudd til radiobjeller i både sauenevinga og reindriften. I år som i fjor er det fra sauenevinga klart søkt størst beløp knyttet til innkjøp av radiobjeller. Det er også noen som søker om tilskudd til drift av tidligere innkjøpte radiobjeller, noe som ikke tidligere har vært prioritert å gi tilskudd til.

Vi foreslår at det også i år prioriteres innkjøp av radiobjeller. Ved behandling av de enkelte søknadene vil vi legge vekt på behovet for bedre kunnskap om tapsårsaker i søkers område, og sannsynlig rovviltbelastning i området. I tillegg til de rovvilt-relaterte fordelene ved bruk av radiobjeller, er det også klare driftsmessige fordeler i forbindelse med tilsyn og sanking. Vi legger derfor opp til en videreføring av praksis med å dekke 90 % av innkjøpskostnader inkludert første års driftskostnader, og at det ikke kan påregnes framtidige tilskudd til å dekke driftskostnader.

Droner:

Vi har i 2025 mottatt søknader om innkjøp av drone fra både saue- og reindriften. I reindriften er samlet søknadssum på over 570 000,- kr, fordelt på syv distrikt og flere siidaandeler. Flere av søknadene fra reindriften dreier seg om innkjøp av termisk drone. For sau har vi kun mottatt søknad fra ett beitelag, med en søknadssum på i overkant av kr 40 000,-.

Bakgrunnen for tidligere og årets søknader fra sauenevinga og reindriften om innkjøp av droner er; effektivisering av tilsynsaktivitet ved at man får oversikt over hvor flokken/besetningen befinner seg og beitebruk, drone kan bidra til mindre forstyrrende tilsyn spesielt under kalvingsperioden, effektivisering av samling og flytting av rein, spesielt dersom reinen befinner seg steder hvor det er vanskelig/utrygt for mennesker å ferdes og økning av kunnskapsgrunnlaget ved at man tidligere kan finne kadaver, samt funn av kadaver hvor det kan være vanskelig for mennesker å ferdes.

Tidligere år har vi avslått enkeltsøknader av droner og heller prioritert midler til kunnskapsformidling om bruk av droner i beitenæringen, samt utprøvningsprosjekter i samarbeid mellom FoU-institusjoner og beitenæringene. Imidlertid ser vi at interessen for innkjøp av droner har økt de siste årene, samt at bruken blir mer implementert i begge næringene, både regionalt og nasjonalt. Begge næringene begynner å få mer erfaring med dronebruk i drifta, og rapportering tyder på at det er et hensiktsmessig tiltak av flere årsaker.

Rovviltregion 6 (Midt Norge) ønsket mer informasjon om bruk av droner i beitenæringa og det ble i 2022 og 2023 sendt ut et konkurransegrunnlag på prosjekt «Bruk av drone som forebyggende tiltak i beitenæringa i rovviltregion 6». NIBIO har i regi av dette gjennomført to ulike studier som tar for seg

bruk av droner som forebyggende tiltak. Studien fra 2022 – *Droner som FKT – bruk av droner som forebyggende tiltak i beitenæringa*, NIBIO rapport 9/8/2023, er basert på informasjon fra intervjuer, faglitteratur og dronetestflyvninger. Det ble blant annet funnet ut at droner som FKT kan brukes under tilsyn, flytting av dyr fra rovdyrutsatte områder, automatisk gjenkjenning og telling av dyr, overvåking av rovdyrutsatte områder, kadaversøk, søk av skadete eller skremte beitedyr og sporing av rovdyr. Det er imidlertid flere begrensinger med bruk av drone, som for eksempel komplekst regelverk, signaldekning og vær- og lysforhold. En svært viktig diskusjon i forbindelse med økt dronebruk i utmarka er blant annet hensynet til offentlig sikkerhet, personvern og ikke minst dyreliv. Studien fra 2023 – *Droner som FKT II – bruk av droner som forebyggende tiltak i beitenæringen*, NIBIO rapport 10/27/2024, er basert på feltforsøk, erfaringer, personlig kommunikasjon og litteratur. Det var flere temaer som ble undersøkt i studien, blant annet ble kadaverfunn ved bruk av drone i ulike droneoperasjonskategorier og kadaverhund som metode sammenlignet, effektiviteten av dronesøk med GPS-posisjon og om drone kan være et hjelpemiddel i en skadefellingssituasjon. Ifølge undersøkelsene var det mange fordeler ved bruk av drone, som for eksempel økt effektivitet ved gjennom søkning av større områder for kadaver og for å sjekke realiteten til et dødsvarsel på en GPS-bjelle. Samtidig ble det også i denne studien avdekket flere begrensinger ved bruk av drone.

Vi vurderer at det er rovvilt-relaterte fordeler ved bruk av drone, samtidig er det også klare driftsmessige fordeler. Vi foreslår å videreføre fjorårets praksis med å dekke inntil 60 % av innkjøpskostnadene av droner med strenge vilkår om at dronen kun skal brukes i henhold til gjeldende regelverk og at man viser aktsomhet ovenfor dyr og mennesker i områder hvor droneflyvningen foregår. Ved behandling av de enkelte søknader vil vi legge vekt på behovet for bedre kunnskap om tapsårsaker i søkers område, og sannsynlig rovviltbestand. Vi foreslår også at søknader fra beitelag/organisasjoner og reinbeitedistrikt prioriteres høyere enn søknader fra enkeltbrukere og siidaandeler/siidagrupper.

Nofence:

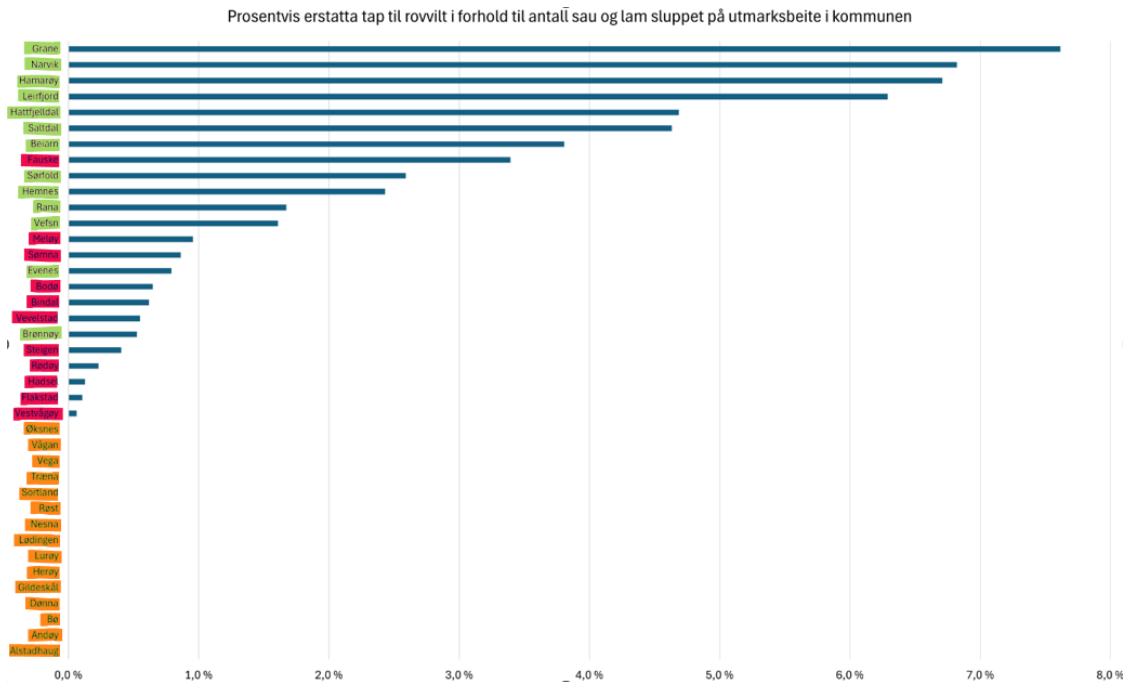
Nofence er et system for virtuell inngjerding av beitedyr, oftest innmark eller kombinert innmark/utmark, hvor man ved hjelp av strøm og lyd i klaven som dyret bærer, avgrensner tilgjengelig beiteområde.

Vi vurderer at dette tiltaket i utgangspunktet fortsatt ikke bør prioriteres og vil oppfordre søker til å kontakte kommunen om ordningen med tilskudd til tiltak i beiteområder. Imidlertid foreslår vi samtidig at enkelte søknader kan støttes med bakgrunn i tap- og rovviltsituasjon og tett dialog med Statsforvalteren om det planlagte tiltaket.

Planlagte tiltak – sau

Vi har mottatt 38 søknader om forebyggende tiltak mot rovviltskader og tiltak for å øke kunnskapsgrunnlag knyttet til saueneæringa. Søknadene har en samlet søknadssum på om lag 9,5 millioner. Av de innkomne søknadene er halvparten sendt fra beitelag, mens den andre halvparten kommer fra enkeltbrukere. Søknadene omfatter ca. 42 300 sau og lam. Dette utgjør rundt 25 % av all sau og lam som slippes på utmarksbeite i Nordland.

Tall fra erstatningsoppgjøret viser store variasjoner for hvor det ble tatt mest husdyr av fredet rovvilt. I figuren under ser man at det i 2024 ble utbetalt rovviltstatning til beitebrukere i 23 kommuner i Nordland. Vi har mottatt søknader fra beitebruk i 13 kommuner (markert grønt), mens det i kommunene Fauske, Meløy, Sømna, Bodø, Bindal, Vevelstad, Steigen, Rødøy, Hadsel, Flakstad og Vestvågøy (markert i rødt) har blitt utbetalt erstatning men ikke har blitt søkt om FKT-midler i 2025.

Figur 1 Prosentvis erstatta tap til rovvilt i forhold til antall sau og lam på beite. Det har kommet søknader fra beitebrukere i kommunene merket med grønt. Det har ikke kommet søknader fra de kommunene merket med rødt. Det ble ikke utbetalt erstatning i de kommunene som er markert med oransje..

Møte med faglagene

Sekretariatet for rovviltnemnda hadde møte med Nordland bondelag og Nordland Sau og Geit 27. februar. Nordland bonde- og småbrukarlag var også invitert til møtet. Sekretariatet presenterte den nye FKT-forskrifta, endringer i søknadsportalen, fjorårets bruk av FKT-midler, gjennomgang av årets søknader og sekretariatets prioriteringer og anbefalinger til dette nemndsmøtet.

Gjeting/utvida tilsyn

I 2024 ble det utbetalt kr 518 689,- til gjeting/utvidet tilsyn fordelt på åtte innvilgede søknader. Det meste ble utbetalt til beitelag/foreninger. I år har vi mottatt 17 søknader om utvidet tilsyn, med en samlet søknadssum på kr 1 866 751,-.

For å kunne gi midler til utvidet tilsyn må dette kombineres med bruk av vokterhund, kadaverhund eller i kombinasjon med andre tiltak, jf. FKT-forskrifta § 5 nr. 2.

Tilsyn i beiteområdet er en del av den ordinære driften i både husdyr- og tamreinnæringen og det enkelte foretak er gjennom dyrevelferdsloven pålagt et minimum av tilsyn på en gang per uke. Tilsynet skal også tilpasses beiteområdets- og besetningens størrelse. For å sikre tilstrekkelig god dyrevelferd må man særlig forvente at det i store besetninger med sau utføres tilsyn utover minimumskravet i loverket.

I syv av søknadene om utvidet tilsyn, er det søkt om å gjennomføre dette som et enkeltstående tiltak, uten at det er i kombinasjon med vokterhund eller andre tiltak. Forskriften åpner ikke for dette da utvida tilsyn i seg selv ikke kan anses å ha en direkte tapsreduserende effekt. Når disse er sortert ut gjestår ti søknader om utvidet tilsyn, med en samlet søknadssum på kr 880 000,-.

Når det gjelder bruk av kadaverhund i kombinasjon med tilsyn, er ikke hensikten først og fremst å forebygge skade, men å gjenfinne kadaver for dokumentasjon av skade. Altså gi økt kunnskap. Effekt av kadaverhund i seg selv kan derfor ikke sies å være direkte tapsreduserende. Når det oppstår en

akutt skadesituasjon, er det imidlertid viktig å få rask oversikt over situasjonen og finne døde/skadde dyr, samt intensivere tilsynet, for å eventuelt forebygge nye skader. Til dette kan bruk av kadaverhund være effektivt. NIBIO har undersøkt effektiviteten i kadaversøk med hund. De konkluderer med at kadaverhunder har størst effekt når de benyttes i forbindelse med, eller ved mistanke om, en akutt skadesituasjon forvoldt av rovvilt. Den økte menneskelige aktiviteten samt hundenes lukt kan også virke avskrekkende for rovvilt.

Vi foreslår å videreføre praksis med at beitelag som erfaringsmessig opplever rovvilttap kan få tilskudd som de disponerer gjennom beitesesongen til utvida tilsyn ved akutte tap, altså midler i beredskap som kan benyttes dersom det oppstår akutte tap. Vi foreslår også å videreføre praksis med tilskudd til bruk av vokterhundekvipasjer i områder hvor det erfaringsvis kan oppstå tap til bjørn. Tiltaket skal gjennomføres i hht. fastsatt standard. Vi legger opp til at alle former for tilskudd til gjeting/utvida tilsyn primært gis til fellessøknader fra beitelag eller andre samarbeidsformer.

Planlagt tidlig nedsanking

I år har vi mottatt 12 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 1,3 millioner. I 2024 ble det søkt om ca. kr 1,2 millioner og utbetalt ca. kr 435 000,- til planlagt tidlig nedsanking av sau (forkompensasjon og sankehjelp), omtrent 100 000,- mindre enn det som ble tildelt. Differansen mellom tildelt beløp og faktisk forbruk skyldes at vi ved tildeling legger til grunn at størsteparten av besetninga skal være sanket innen 1. september.

Det ble gitt forkompensasjon på kr 12,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 15. Kompensasjon ble gitt for perioden 20. august til og med 15. september, og sankehjelp på kr 20,- per dyr som ble sanket ned før 1. september. I vedtaksbrevene ble det stilt krav om at minimum 70 % av dyrene skulle være nede innen 1. september og nær alle dyrene skulle være nede innen 15. september.

Tidlig sanking er et direkte tapsreducerende tiltak hjemlet i FKT-forskrifta § 5) nr. 1: Tiltak som fysisk skiller rovdyr fra bufe og er ansett som et av de mest effektive tiltakene vi har mot tap til rovdyr, jf. NIBIO-rapport Vurdering av FKT-ordningen. Siden dyra som blir sanket går på inngjerdet beredskapsareal eller inngjerdet innmark, krever det imidlertid høye krav til hjemmebeite, både når det gjelder kvalitet og kvantitet, selv om det gis kompensasjon for fôrutgifter og leie av jord eller beite.

I områder med årlige store tap til jerv på sensommeren og høst har tidlig sanking som fast ordning ført til betydelig reduksjon i tapene, jf. standard for tidlig nedsanking. Det er avgjørende for resultatet at alle besetninger innen samme beiteområde gjennomfører tiltaket og at samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområde raskest mulig. Rapportering fra i fjor viser at de aller fleste av de som gjennomførte tiltaket syns det har hatt meget god eller god tapsreducerende effekt. Det går igjen at de fleste uansett har opplevd tap i utmark, men at tapene likevel ville vært betydelig større dersom dyra ikke hadde blitt sanket ned tidlig. De som syns tiltaket har hatt usikker eller liten tapsforebyggende effekt mener effekten er vanskelig å måle siden flere i beitet sanker tidlig, eller at tapene hele beitesesongen har vært for store.

Fastsatt sats på tidlig nedsanking er forskriftsfesta etter § 15 og er kr 12,- per dyr per dag. Vi foreslår å beholde sankehjelp på kr 20,- per dyr som blir sanket ned før 1. september, og å videreføre vilkårene om at minimum 70 % av dyrene skal være nede innen 1. september og at nær alle dyr skal være nede innen 15. september. Videre foreslår vi å videreføre de siste års praksis med å gi tilskudd til søknader som omfatter alle besetninger i naturlig avgrensede beiteområder hvor det

erfaringsmessig kan oppstå betydelige tap til jerv eller bjørn. Tiltaket skal gjennomføres i henhold til fastsatt standard.

Forsinket slipp på utmarksbeite

I 2024 ble det utbetalt ca. kr 135 000,- til forsinka slipp fordelt på ni besetninger. Det ble gitt tilskudd på kr 12,- per dag per voksen søye i 10 dager. I år har vi mottatt ni søknader med en samlet søknadssum på ca. kr 230 000,-.

De aller fleste som gjennomførte tiltaket rapporterer om meget god eller god tapsreducerende effekt og viser til store og robuste lam som følger mora godt.

Forsinket slipp på utmarksbeite er også ett av tiltakene som er omtalt i FKT-forskrifta § 5 punkt 1 *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og bufe* og er ansett som ett av de mest effektive tiltakene mot tap til rovdyr, jf. NIBIO rapport Vurdering av FKT-ordningen. Ved forsinka slipp blir lammene større og mer robuste, med økt evne til å følge søya før de slippes i utmark. Tiltaket anses som helt nødvendig av dyrevernmessige hensyn i enkelte områder, og kan være aktuelt i besetninger med lave slippvekter og samtidig høyt tapstall for lam, jf. NIBIO-rapport.

Vi foreslår at forsinket slipp på utmarksbeite inngår blant tiltakene prioritert for FKT-midler og at satsen for forsinka på kr 12,- per søye per dag videreføres, samt at kompensasjonen gjelder per voksne søye i ti dager.

Gjeterhund/vokterhund

I år har det kommet inn søknader for over én million til kjøp og trening av vokterhunder. Det er ikke kommet inn søknader om kjøp og hold av gjeterhund.

Når det søkes om tilskudd til utvida tilsyn med bruk av hunder (vokterhunder/kadaverhunder), føres det også gjerne på kostnader med deltakelse på kurs, hold av hunder og kjøp av hunder. Vi foreslår å videreføre praksis med at de som får tilskudd til bruk av vokterhund/kadaverhund, innenfor tilsagnsbeløpet kan føre noen kostnader med både hold og kjøp av hunder som en del av tiltaket. Et slikt tiltak må følge fastsatt standard.

Vi legger opp til at alle former for tilskudd til gjeting/utvida tilsyn primært gis til fellessøknader fra beitelag eller andre samarbeidsformer

Kursing og kjøp/hold av gjeterhunder mener vi ikke bør prioriteres da dette ikke kan anses som tilskuddsberettiget tiltak etter FKT-forskriften.

Kadaverhundkurs

I 2024 ble det gitt tilsagn om midler til gjennomføring av kadaverhundkurs i Hattfjelldal. I år har vi også mottatt søknad om arrangering av kadaverhundkurs i Hattfjelldal, og i Saltdal.

Vi vurderer at kursing og kompetanseheving bør prioriteres når man også prioriterer å bruke FKT-midler til utvidet tilsyn med kadaverhundekvipasjer, og foreslår derfor å videreføre denne praksisen. Tilskuddet hjemles i FKT-forskrifta § 8 Tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget.

Beredskapsareal, rovviltavvisende gjerder, hjemmebeite og beiting på inngjerdet areal

Vi har i år mottatt én søknad fra en beitebruker i Vefsn om beiting på inngjerdet areal, hvor samme bruker også søker om tilskudd til rovviltavvisende gjerde.

Slike tiltak kan være hjemlet i FKT-forskrifta § 5) tredje avsnitt punkt 1: Tiltak som fysisk skiller rovdyr og bufe og er ansett som tiltak med god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO-rapport Vurdering av FKT-ordningen. For oppsett av rovviltavvisende gjerde skal fastsatt standard følges. Sats for avtalt beiting på hjemmebeite er kr 13,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 15 om nasjonale satser.

Vi vurderer at et slike tiltak kan ha god effekt. Imidlertid er det et svært kostbart tiltak. Tidligere år har nemnda ønsket å gi lav prioritet til tiltak som omfatter beredskapsareal, hjemmebeite og rovviltavvisende gjerder. Vi foreslår å følge samme praksis som tidligere. Imidlertid vurderer sekretariatet at det i spesielle tilfeller kan åpnes for å støtte tiltak med bakgrunn i tap- og rovviltsituasjon og i tett dialog med Statsforvalteren. Vi vurderer at vi ikke har slike tilfeller i år.

Planlagte tiltak – rein

Vi har mottatt 26 søknader fra reindriften i år, samt 13 søknader om restmidler utbetalt i desember 2024 som blir sett i sammenheng med årets søknader. Vi har mottatt søknader både fra reinbeitedistrikt og siidaandeler (se tabell 2, nedenfor). Det er ulik praksis mellom distriktene om hvorvidt de velger å søke sammen, hver for seg eller i en kombinasjon. Alle reinbeitedistrikt i Nordland reinbeiteområdet er representert i søknadsmassen.

Vi har fortsatt samme praksisen med å sende kopi av søknader fra siidaandeler og siidaer i distriktet til distriktsleder til informasjon. Dette er gjort for at distriktet skal være orientert om hvilke søknader som er sendt inn fra reineiere i distriktet. Vi vil også sende kopi av vedtaksbrevene til distriktet.

Tabell 1. Oversikt over tiltakene det søkes om og antall søknader for distrikt/siidaer/siidaandeler i 2025.

Reinbeitedistrikt	Søknad fra distriktet	Ant. siidaandeler i enkeltsøknader	Omsøkte tiltak
Voengel Njaarke	Ja	4	Ettersamling med helikopter, samling med helikopter før flytting til og fra vinterbeite, transport av rein, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, tilleggsføring på vinterbeite, føring av okser i gjerde under kalvingsperioden, innkjøp av radiobjeller og drone.
Jillen-Njaarke	Ja	1	Samling og flytting til og fra vinterbeite, tilleggsføring på vinterbeite, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, oppdatering av radiobjeller, innkjøp av drone og portabel gjeterbu.
Byrkije	Ja		Tilleggsføring av simler under kalvinga, tidlig samling og slakt av kalv, innkjøp av radiobjeller og drone.
Røssåga/Toven		2	Flytting til og fra vinterbeite, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga, tilleggsføring av okser under kalvinga, samling og tidlig slakt av kalv og innkjøp av drone.
Hestmannen/strandtindene	Ja		Flytting til og fra vinterbeite, planlagt utvida tilsyn under kalvinga kombinert med føring, tidlig slakt og innkjøp av radiobjeller og droner.
Ildgruben Saltfjellet	Ja	7	Tilleggsføring på vinterbeite. Flytting til og fra vinterbeiter, tilleggsføring på vinterbeiter, intensiv gjeting og tilleggsføring av simler under kalvinga og innkjøp av radiobjeller.
Balvatn	Ja		Helikoptersamling og innleid hjelp for flytting mellom sesongbeiter, tilleggsføring på vinterbeite, tilleggsføring og utvida tilsyn under kalvinga.
Duokta	Ja		Tidlig samling og slakt av kalv, intensiv gjeting og tilleggsføring under kalvingsperioden, innkjøp av FindMy- sendere til simler.
Stajggo-Habmer		1	Innkjøp av drone.

Frostisen	Ja	Effektiv samling og flytting mellom sesongbeitene, intensivt gjeting og tilleggsfôring under kalvinga, tilleggsfôring på vinterbeite.
Skjomen	Ja	Tilleggsfôring gjennom vinteren og innkjøp av drone.

Nedenfor omtaler vi de ulike tiltakene, erfaringer fra 2024 og anbefalinger for 2025.

Samling og flytting av rein

I 2024 betalte Statsforvalteren ca. kr 1,5 millioner kroner i FKT-tilskudd til samling og flytting av rein mellom ulike sesongbeiter, til dekking av helikopterbruk og transportkostnader. Det ble gitt tilskudd til siidaandeler, siidagrupper og til distrikt.

Rapporteringen fra i fjor viser at reineiere generelt synes at tiltaket har hatt god tapsreducerende effekt ved at det skiller rovdyr og rein fra hverandre. Det går igjen at de reineierne som har hatt mulighet til å flytte til øyer, synes at tiltaket har hatt spesielt god effekt. Videre har vi fått tilbakemeldinger på at værforhold, spesielt ved flytting til og fra vinterbeite har ført til utfordringer som har resultert i spredd rein og økt tid – og ressursbruk.

I 2025 er det søkt om ca. 4,7 millioner kroner til utgifter med samling og flytting av rein fordelt på 17 søknader, i tillegg til at det ble utbetalt ca. kr 500 000,- i restmidler til dette tiltaket i 2024. Kostnadene er i hovedsak knyttet til bruk av helikopter for samling og/eller driving av rein, bruk av scooter og transport med bil inkl. eventuelle ferger, samt andre utgifter som innleid arbeidskraft, fôring og fôringsutstyr.

Flytting mellom ulike sesongbeiter er en del av reindriftnas naturlige driftsmønster, og skillet mellom hva som kan anses som ordinær drift og hva som er et tapsforebyggende tiltak kan være en vanskelig grense. Dersom flytting innebærer at man bruker mindre rovdyrutsatte beiteområder deler av året, kan det bidra til å redusere rovvilttapet ved at reindriftna får en «pause» fra rovdyrtrykket noen måneder i året. Tiltaket kan være spesielt godt dersom man kan flytte til øyer, og dersom FKT-midlene brukes til å flytte til områder som ellers ikke blir brukt på grunn av høye flyttekostnader. Flytting ved hjelp av biltransport kan også ha tapsreducerende effekt fordi det skaper et brudd i tid og rom mellom reinflokken og rovviltet. Slike tiltak er ansett å ha god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Men NIBIO skriver at selv om flytting til mindre rovviltutsatte beiteområder er sett på som et effektivt tiltak, er det spesielt tre ulemper som peker seg ut; om reinbeitedistriktet faktisk omfatter områder som er mindre rovviltutsatte, om de mindre rovviltutsatte områdene har gode nok beiter, og at flytting av «stedbundne» simler kan skape uro i flokken og at mer ressurser må brukes på gjeting.

Som et alternativ til tilskudd til biltransport, har vi de siste årene også gitt tilskudd til samling av rein med bruk av helikopter. Dette er for å effektivisere flyttingen slik at man kan unngå «strørein» eller flokker som står igjen i området det flyttes fra og som derfor vil være mer utsatt for tap enn hovedflokken. En effektiv tømning av rein i et område, kan bidra til at rovdryrmengden i området blir mindre når reinen flytter tilbake senere på året. Effektiv samling vil også indirekte kunne bidra til lavere tap ved at reindriftnas utøverne får bruke mer tid på gjeting i vinterbeite, i stedet for å bruke tid på å samle og gjete «strørein» og gjenværende småflokker. Dersom en slik samling skjer i forbindelse med flytting til mindre rovdyrutsatte områder, kan tilskuddet hjemles i FKT-forskrifta § 6 nr. 1. *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og tamrein*.

Vi vurderer at en god samling kan ha de samme nevnte tapsforebyggende effektene også der flytting mellom sesongbeiter ikke innebærer at man bruker mindre rovviltutsatte beiteområder. Da må evt.

søknad om tilskudd til samling vurderes etter FKT-forskrifta § 7 nr. 4. *Andre direkte tapsreducerende tiltak som ikke dekkes av §§ 5 og 6.* Også tapsforebyggende tiltak som gjennomføres under tradisjonell flytting langs bakken, for eksempel bruk av nattkve og tilleggsfôring, kan gi en direkte tapsreducerende effekt da man skiller rovdyr og beitedyr gjennom natta.

Statsforvalteren foreslår at søknader om tilskudd til samling og flytting av rein til mindre roviltutsatte områder prioriteres der tiltaket kan forventes å være tapsreducerende, med hovedfokus på bruk av helikopter for effektiv samling i forkant av flyttinga, og til transport der reineier planlegger å flytte til mindre rovdyrutsatte områder som er vanskelig tilgjengelig på grunn av høye flyttekostnader.

Ved behandling av de enkelte søknadene vil vi vurdere omfanget av evt. egenandel ut fra skillet mellom tiltaket som ordinær drift og som tapsforebyggende tiltak. Tilsagnsstørrelse vil også bli vurdert opp mot evt. tilskudd over reindriftsavtalen til flytting mellom sesongbeiter på grunn av manglende reinbeitekonvensjon med Sverige. Vi planlegger å gi fellessøknader fra reinbeitedistrikt en noe høyere prioritering med henvisning til FKT-forskriftas bestemmelser om prioritering av fellessøknader samt at dette kan bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet.

Vi ser at tilskudd til flytting av rein til mindre rovdyrutsatte beiteområder i noen tilfeller kan føre til økte konflikter mellom reindriften og landbruk om rein utenfor lovlig beiteområde/på innmark. Statsforvalteren vil følge med på denne problemstillingen. Vi oppfordrer reinbeitedistriktene/reindriftsutøverne til å følge opp tilfeller med rein utenfor lovlig beiteområde (på innmark) nøye for å begrense problemet. Det oppfordres til at reindriftsutøvere, grunneiere og kommuner bidrar til en god dialog for å finne løsninger lokalt.

Intensiv gjeting

I 2024 utbetalte Statsforvalteren ca. 500 000,- kr til intensiv gjeting/planlagt utvidet tilsyn i tilknytning til kalvinga. Det ble gitt tilskudd til siidaandeler, siidagrupper og til reinbeitedistrikt. I år har vi mottatt 19 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. 1,6 millioner kr på dette tiltaket. Dette tilsvarer noe økning i søknadssummen sammenlignet med i fjor.

FKT-forskrifta § 6 nr. 2 åpner for at det kan gis tilskudd til intensiv gjeting av rein dersom det kombineres med andre tiltak. Tiltaket anses som et effektivt og et indirekte tapsreducerende tiltak forutsatt at midlene benyttes slik FKT-forskriften forutsetter ved at mer tilsyn øker sjansen for å oppdage kadaver, syke dyr, uro og en eventuelt akutt skadesituasjon, jf. *NIBIO rapport Vurdering av FKT-ordningen*. Det mest aktuelle tiltaket er intensiv gjeting i kombinasjon med tilleggsfôring av rein i særlig utsatte perioder av året. Reinen er særlig utsatt for predasjon fra rovilt under og i perioden like etter kalvinga. Det utvida tilsynet i kombinasjon med for eksempel fôring kan bidra til at man får et overblikk over reinflokkene i en sårbar periode og framstår som et godt utgangspunkt for videre dokumentering og vurdering av roviltssituasjonen, samt at det også kan bidra til at roviltet holder seg unna og man dermed kan redusere tapet av nyfødte kalver. En ulempe ved tiltaket er at det ikke er i tråd med et viktig prinsipp i tradisjonell reindriften om at simler skal få være mest mulig i fred under kalvingsperioden.

Rapporteringen fra i fjor viser at de aller fleste har opplevd at tiltaket hadde en god tapsreducerende effekt. De fleste reineierne opplever at den menneskelige aktiviteten gjennom tilsynet i seg selv virker rovdyrskrekkende, og at tiltaket har god effekt i sammenheng med fôring. Det opplyses også om bedre kontroll på flokken i en sårbar periode og at de har et større overblikk over området dyra kalver i, samt at tiltaket bidrar til å avdekke kadaver. Det kommer også fram i rapporteringen at

det har vært tilfeller med tap, samt stort rovdyrtrykk hele perioden, men at tilsynet har virket å ha en mer positiv effekt enn hvis det ikke var gjennomført. Noen har også meldt om usikker effekt av tiltaket da andre uroende momenter har forstyrret flokken i perioden med utvidet tilsyn. Enkelte reineiere benytter seg også av drone i forbindelse med dette tilsynet, for å ikke forstyrre reinen med menneskelig aktivitet.

Vi anbefaler å videreføre prioriteringen av fellessøknader av tilsyn i forbindelse med kalvinga. Vi mener felles organisering av gjeting kan gjøre at man oppnår både bedre tapsreducerende effekt og rasjonell bruk av arbeidskraft. Det kan også bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet. Vi foreslår derfor å videreføre praksis med at satsene per siidaandel økes med kr 10 000,- der det er en koordinering av tiltak i hele reinbeitedistriktet, for hele siidagrupper i distrikt som er delt inn i siidagrupper med ulik områdebruk, eller tilfeller der tre eller flere siidaandeler koordinerer, organiserer og rapporterer felles på intensiv gjeting i kalvinga.

Poenget med å gi tilskudd til dette tiltaket er å bidra til tilsyn ut over det reineier må forvente å gjøre selv som dyreeier og næringsutøver. Utgifter må derfor knyttes til arbeid som gjeter/hjelpere gjør. Vi erfarer at kvaliteten på rapporteringene variere nokså mye. Dette fører ofte til merarbeid både for tilskuddsmottaker og Statsforvalter. For å oppnå en tilstrekkelig målstyring av tilskuddsmidlene, samtidig som rapporteringen er så enkel som mulig, foreslår vi følgende tiltak som kan finansieres:

- Lønnsutbetaling til gjeter.
- Fakturering fra foretak for gjeterarbeid.
- Bensinkostnader knyttet til gjeterarbeid som er finansiert i de to første punktene, med en fast sats på kr 250,- per dagsverk.

Kalving i gjerde

Tiltaket er hjemlet i FKT-forskrifta § 6 nr. 1 tiltak som fysisk skiller rovdyr og tamrein bokstav b). Tiltaket går ut på å holde reinflokkene innenfor et gjerdeanlegg i perioden før kalvingen starter, til simlene har kalvet. Tiltak gjennomføres i et svært begrenset omfang. Vi har i år ikke mottatt søknad om kalving i gjerdet.

Tilleggsfôring

I 2024 utbetalte Statsforvalteren ca. 2,3 millioner kr i FKT- tilskudd til fôring av rein både gjennom vinteren og i tilknytning til kalving. I år har vi mottatt 22 søknader om midler til tilleggsfôring med en samlet søknadssum på ca. 4,6 millioner kr, i tillegg til at ca. 500 000 kr ble utbetalt i restmidler til dette tiltaket i desember 2024.

Tiltaket er hjemlet i FKT-forskrifta § 6 nr. 2 bokstav a *Fôring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål å unngå rovvilttap*, og er ansett som et effektivt tiltak dersom det er stor fare for rovvilttap, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. NIBIO skriver at effekten er ansett som spesielt høy på vinteren i perioder med lite dagslys da fôringen både samler flokken, samt at tilsynet virker rovdyravskrekkende. Imidlertid påvirkes tiltaket ofte av dårlig sikt og vanskelige kjøreforhold. Selv om tiltaket kan gi reduserte rovvilttap, er det viktig å presisere at det i utgangspunktet ikke er et ønsket tiltak. Helst skal reinen klare seg på naturlig beiter, og fôring bør i utgangspunktet avgrenses til krisesituasjoner som for eksempel låste beiter og spesielle rovviltutfordringer. I områder hvor det drives utstrakt vinterfôring på grunn av rovvilttap, kan man med fordel arbeide med langsiktige løsninger for å redusere fôringsbehovet, som for eksempel ved bedre tilgang på beiteområder med mindre rovdyr.

Ved fôring av rein er det viktig å ha kunnskap om hvordan man skal gjøre det på en måte som hensyntar sykdom. Vi viser i den sammenheng til at Veterinærinstituttet og NIBIO har publisert en oppdatert veileder om fôring av rein og fôringsrelaterte sykdommer. Videre har NIBIO har skrevet en rapport om utprøving av vinterfôring på Saltfjellet i 2015/2016.

Vi har de siste årene praktisert å gi tilskudd til tilleggsfôring av rein om vinteren dersom man ikke kan flytte til mindre roviltutsatte vinterbeiter. Tiltaket må kombineres med intensiv gjeting av reinen, noe som dekkes av reineier selv. I tillegg kommer andre kostnader utover kjøp av fôr som må dekkes av reineier selv. Tilskuddet er ment til tilleggsfôring på frimark og ikke i gjerdeanlegg. Derfor har vi i vilkårene skrevet at tilskudd i hovedsak skal benyttes til tilleggsfôring på frimark og utenfor gjerdeanlegg, og at fôrmengden ikke skal være større enn at minst 50 % av vinterfôret skal tas opp gjennom naturlig beiting.

Rapporteringen fra i fjor viser at brukerne generelt syns tiltaket har god eller meget god tapsreducerende effekt. Det bli opplyst om at reinflokkene opptrer samlet, at reinen blir mer vant til menneskelig aktivitet, at den menneskelige aktiviteten virker rovdryavskrekkende, at reineier får bedre kontroll på flokken, samt at det er lettere å oppdage tap når man har daglig kontakt med flokken. Selv om reineierne har opplevd god effekt, er det også enkelte som har rapportert om uro i flokkene og at de har vært plaget med rovilt selv om tilleggsfôring og andre tiltak har vært iverksatt. Det rapporteres også at det er et arbeidskrevende tiltak som fordrer mye arbeid på få folk, spesielt da det ikke er ønskelig med mye ukjente folk inn i kalvende reinflokk.

Vi planlegger å gi fellessøknader fra reinbeitedistrikt en noe høyere prioritering med samme begrunnelse som for prioritering av fellessøknader om intensiv gjeting.

Tidlig slakt av kalv

I 2024 utbetalte Statsforvalteren ca. kr 500 000,- i FKT-tilskudd til tidlig slakting av kalv. I år har vi mottatt fire søknader om midler til tidlig slakting av kalv, med en samlet søknadssum på ca. kr 400 000,-. Kostnadene i søknadene er i hovedsak knyttet til bruk av helikopter for samling.

Tidlig slakt er hjemlet i FKT-forskrifta § 6 nr. 1 bokstav c *tidlig slakting av kalv for å unngå tap til rovilt og tidlig samling som gjennomføres i forbindelse med slik slakting*. Tiltaket er ansett som et direkte tapsreducerende tiltak. I NIBIOs rapport om vurdering av FKT-ordningen, ble tiltaket ansett som et tiltak med god tapsreducerende effekt. Det økte uttaket av kalv tidlig på høsten kan bidra til redusert tap, og bakgrunnen for dette er:

- Kalv er generelt mer utsatt en voksne for tap til både rovdyr og andre tapsårsaker.
- Tilveksten til kalv er svært begrenset utover seinhøsten, slik at det er lite å vinne i slaktevekt på å vente med kalveslaktinga.
- Tapet av rein til rovdyr øker utover høsten i den mørke tida av året.
- Ved å ha en lavere andel kalv på vinterbeite belastes disse beitene mindre og simlene kan prioritere egen kondisjon framfor å måtte ta vare på kalven.
- Forskning viser at man i mange tilfeller kan høyne kjøttproduksjonen og lønnsomheten i reindrifta ved å øke kalveuttaket.

Potensielle ulemper med tidlig slakt av kalv kan være forstyrrelser av brunsten dersom man samler rein før brunsten slipper, samt merarbeid og økte kostnader hvis det ikke er mulig å bruke snøskuter.

I dialogmøte med næringa i forbindelse med utarbeidelse av FKT-saksframlegget kom det fram at dette var et positivt tiltak på flere måter, blant annet fordi det er et mer målbart tiltak ved at en slakta kalv faktisk ikke er tapt til rovvilt, sammenlignet med andre tiltak hjemlet i forskrifta, samt at det kan stimulere til økt produksjon i reindriffta på flere måter.

På bakgrunn av alle momentene nevnt ovenfor foreslår vi å øke satsen fra kr 300,- per kalv som slaktes, til kr 500,- per kalv som slaktes. Videre foreslår vi å videreføre samme praksis vedrørende at sats per kalv gis per kalv som slaktes innen 15. november og som innrapporteres i henhold til regelverket, uten krav om regnskapsbilag eller dokumenterte utgifter. Samt at det i tillegg kan gis tilskudd til bruk av helikopter for samling før slakting slik at tiltaket lettere kan gjennomføres før det blir skuterføre. Vi foreslår at tidsfrist for tilskudd til slakt videreføres med 15. november, med mulighet for å søke om utsatt frist til 30. november av hensyn til værforhold, slakterikapasitet og evt. andre relevante forhold.

Andre tiltak

Vi har mottatt søknad om portabel gjeterbu. Tidligere år har vi avslått slike søknader. Vi foreslår å ikke prioritere midler til dette i år heller, da dette er utstyr som kan anses som den del av ordinær drift og ikke er direkte tapsforebyggende.

Samordning med tilskudd over reindrifftavtalen

Fôring av rein og transport av rein til alternative beiteområder kan også være tilskuddsberettiget etter reindrifftavtalen. I slike tilfeller kan det være behov for å samordne bruk av FKT-midler med andre offentlige midler. Det gjelder ordningen *Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite*, hvor Ildgruben, Saltfjellet, Byrkije og Balvatn har søkt om tilskudd de siste årene. Videre vil det i år med beitekrise være mulig for berørte distrikt å søke om midler fra kriseberedskapsfondet.

Jakt og felling

Det foreligger klare politiske målsettinger om at kommunene skal etablere godt skolerte, lokale fellingslag der det er aktuelt, og at opplæringen av disse skal styrkes. Det skal etableres kurstilbud og prioriteres midler til jevnlig kursing av kommunale/interkommunale skadefellingslag med mål om å øke effektiviteten ved skadefelling av rovvilt ved akutte skadesituasjoner.

FKT-forskrifta § 7 nr. 3 tar for seg tilskudd til kommuner for tilrettelegging, organisering og forberedelser for framtidige skadefellingsoppdrag i regi av kommunale/interkommunale fellingslag. Det er nasjonalt satt av 10 millioner kroner til tilrettelegging for kommunale og interkommunale skadefellingslag. Dette er utover den økonomiske rammen som er tildelt de ulike rovviltregionene.

Statsforvalteren skal basert på innkomne søknader melde inn fylkesvise behov for tildeling av tilskudd til formålet i 2025, innen 10. april 2025. Deretter vil direktoratet tildele midlene øremerket kommunale/interkommunale skadefellingslag til hvert fylke i et supplerende tildelingsbrev i slutten av april.

Det ble i 2024 satt av 10 millioner kroner til tilrettelegging for kommunale skadefellingslag. Basert på innkomne søknader meldte Statsforvalteren i Nordland inn behov for tildeling av tilskudd til formålet, og i mai mottok vi en supplerende tildeling på 1,1 millioner kr som ble fordelt på skadefellingslagene som hadde søkt. Det ble brukt ca. kr 900 000,- til kompetanseheving av syv kommunale/interkommunale skadefellingslag (Grane, Hattfjelldal, Vefsn/Grane, Rana, Saltdal/Bodø,

Fauske/Sørfold og Hamarøy), innkjøp av utstyr til skadefellingslagene og videreføring av Grane kommunes hundeprosjekt.

I år har vi mottatt søknader med en samlet søknadssum på ca. 2,3 millioner kroner til tiltak innenfor § 7 nr. 3 om tilskudd til kommuner for tilrettelegging, organisering og forberedelser for framtidige fellingsoppdrag i regi av kommunale/interkommunale skadefellingslag.

Vi foreslår å videreføre satsing på kompetanseheving knyttet til skadefelling på samme måte som foregående år. Vi vil prioritere kommuner med vesentlig roviltskader og mange gjennomførte fellingsoppdrag, jf. FKT-forskrifta § 7 nr. 3.

Vi har ikke mottatt søknader som gjelder tilskudd som bidrar til mer effektiv jakt, felling og fangst utenfor ordningen til kommunene med kommunale skadefellingslag.

Akutt- og hastesaker

Skadefellingsforsøk

Med hjemmel i rovviltforskriften § 9a) kan kommunale skadefellingslag motta godtgjøring for skadefellingsforsøk. Videre kan alle fellingslag med hjemmel i forskriftens § 9 få dekket påløpte utgifter i forbindelse med skadefellingsforsøk.

De samlede kostnadene til dette var i 2024 på ca. kr 282 957,-. Det ble gjennomført skadefelling på gaupe i Steigen kommune i januar i fjor. Videre ble det i februar og mars i Saltdal og Beiarn kommune iverksatt skadefellingsforsøkt på gaupe, hvor det i begge tilfeller ble felt dyr. Det ble også iverksatt skadefellingsforsøk på gaupe i Hattfjelldal i mars, uten vellykket felling. Videre ble det i iverksatt skadefellingsforsøk på gaupe i deler av Fauske og Sørfold kommuner i november/desember 2024, uten vellykket felling. Kostnadene ved dette fellingsforsøket blir belastet den økonomiske rammen for 2025, da frister for rapportering og utbetaling var i 2025 på bakgrunn av at fellingsforsøket ble gjennomført sent på året.

Skadefellinger blir i hovedsak gjennomført av kommunale skadefellingslag, mens noen få tillatelser gis til beitenæringene som selv organiserer fellingsforsøket, men da uten lønnsgodtgjørelse til jegerne, jf. rovviltforskrifta § 9 og § 9 a). I fjor ble ett av skadefellingsforsøkene i Saltdal delvis gjennomført av reinbeitedistrikt selv, mens de fire andre fellingsforsøkene ble gjennomført av kommunale/interkommunale skadefellingslag.

Akutte tiltak i beitenæringene

Statsforvalteren kan etter søknad gi tilskudd til beitenæringene til gjennomføring av akutte tapsforebyggende tiltak. Tilskudd til akutte forebyggende tiltak er forbeholdt spesielle situasjoner hvor det er stor fare for tap til rovdyr, og skal brukes på tiltak som forventes å ha direkte tapsreducerende effekt, eller der en slik effekt kan oppnås ved kombinasjon av tiltak. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilken rovviltart som er til stede i beiteområdet. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Dersom en beitebruker ønsker midler til akutte forebyggende tiltak, skal økonomisk ramme og andre vilkår på forhånd avtales med Statsforvalteren, før skriftlig søknad kan sendes inn.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 7 -Nordland står det følgende om kriterier for tildeling av akuttmidler:

«Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»

Videre står det i Miljødirektoratets veiledning til søknad om akutte tapsforebyggende tiltak, følgende om kriterier for å tildele akuttmidler:

«For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stede:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt
- potensialet for fremtidig og vedvarende skade må være til stede
- skadesituasjonen må være akutt og pågående»

De siste årene har vi gjennom ordinær søknadsrunde gitt tilsagn til en del beitelag om FKT-midler i forkant av beitesesongen som kan brukes som beredskapsmidler til å iverksette kortvarig, intensivt tilsyn dersom det oppstår akutte tapssituasjoner jf. kriteriene i FKT-forskrifta. Vi foreslår å videreføre denne praksisen. Slike tilsagn belaster ikke det budsjettet som vi foreslår å sette av til søknader som kommer inn løpende gjennom beitesesongen.

Av de avsatte akuttmidlene til løpende fordeling i 2024, ble kr 235 000,- utbetalt til reindrifta i forbindelse med akutte tapssituasjoner. Midlene ble brukt til intensivering av tilsyn/gjeting og flytting/samling (FKT-forskrifta § 6 nr. 3). Vi erfarer vi at dette er et nyttig tiltak som bidrar til bedre oversikt over akutte skadesituasjoner, samt at gjeters tilstedeværelse kan virke rovdryavskrekkende. Intensivering av tilsyn/gjeting bidrar også til bedre grunnlag for å iverksette andre tiltak som for eksempel flytting av rein eller skadefelling av rovvilt. Rapporteringen fra gjennomførte tiltak er imidlertid varierende. Dette fører til ekstraarbeid både for tilskuddsmottaker og Statsforvalteren, og også noen tilfeller hvor de ikke får utbetalt tilskudd på grunn av manglende eller svært sen rapportering.

Videre ble det utbetalt kr 168 144,- til tiltak i sauene i flere steder i fylket, i forbindelse med akutte tapssituasjoner. Det ble betalt ut kr 118 300,- til ekstraordinært tilsyn, til dels i kombinasjon med andre tiltak, i forbindelse med tap til gaupe i Hamarøy, Leirfjord, Sørfold, Fauske og Narvik (FKT-forskrifta § 5 nr. 1 og nr. 3). Videre ble det utbetalt ca. kr 50 000,- til tidlig sankning av sau i forbindelse med tap til bjørn i Grane (FKT-forskrifta § 5 nr. 1, bokstav a.).

Akuttmidler er et viktig virkemiddel for å iverksette raske tiltak i beitenæringene for å håndtere akutte skadesituasjoner som kan oppstå gjennom året. I 2024 ble det satt av ca. 1,5 millioner kroner til skadefellingsutgifter, akuttsaker og andre hastesaker. Det totale forbruket på denne budsjettposten endte på kr 686 101,-.

Behovet for akuttmidler vil variere mellom år, og vi erfarer at det er lurt å ha en forholdsvis romslig ramme til dette tiltaket, og heller omfordele ubrukte midler mot slutten av året.

Vi foreslår å budsjettere med samme beløp som i fjor, på kr 1,5 millioner, til akutte tiltak. Dette vil gi muligheten til å i større grad enn tidligere år å bidra til finansiering av kortvarig intensivt tilsyn med

flere innleide gjeterer eller til en rask samling og flytting av rein til områder som er mindre utsatte for rovvilttap. Sistnevnte tiltak kan for eksempel være aktuelt når småflokker ikke har blitt med i den ordinære samlingen eller sesongflyttingen. Økt bruk av akuttmidler vil nødvendigvis gå på bekostning av tilskudd til andre planlagte tapsforebyggende tiltak.

Konfliktdempende tiltak

FKT-midlene brukes primært til tiltak som kan bidra til reduserte tap av sau og rein. I tillegg kan det gis tilskudd til personer, kommuner og organisasjoner for tiltak som har hensikt å dempe konflikter forårsaket av rovvilt, jf. FKT-forskrifta § 9. Tiltaket skal bidra til økt kunnskap om og forståelse for rovvilt og/eller rovviltforvaltning og tiltak rettet mot barn og unge skal prioriteres.

I 2024 det brukt kr 250 000,- til videreføring av arbeidet med ombygging og utvikling av naturutstillingen «uerstattelig» og formidling ut til skoler med informasjon om rovvilt i regi av Nordland Nasjonalparksenter. Det ble også brukt kr 30 000,- til transport av elever fra Nordlandsskoler til Besøksenteret rovdyr i Namsskogan.

I år har vi mottatt to søknader som vi vurderer at hører til under konfliktdempende tiltak, på til sammen kr 504 000,-:

- Nordland nasjonalparksenter – Formidling ved bruk av «uerstattelig» og videreutvikling av prosjektet, inkludert opplæring av formidlere.
- Besøksenter rovdyr, Namsskogan – midler til transport av elever til rovdyrskole i de sørlige kommunene i Nordland.

Vi anbefaler at det åpnes for å gi tilskudd til disse tiltakene.

FoU og diverse

I 2024 ble det gitt tilskudd til tre FoU- og diverse prosjekter i Nordland:

- NINA – SCANDCAM – forbedret gaupeovervåkning med viltkamera.
- NIBIO – Besetningsgjennomgang hos en sauebesetning i Hemnes kommune og forundersøkelser til et eventuelt større tapsundersøkelsesprosjekt.
- Videreføring av prosjekt i regi av Nordlandsforskning om bruk av viltkamera til bestandsovervåkning av rovvilt i Salten.

I 2025 har vi mottatt følgende søknader, med samlet søknadssum på kr 277 000,-:

- Videreføring av prosjekt i regi av Nordlandsforskning om bruk av viltkamera til bestandsovervåkning av rovvilt i Salten.
- Natur, plan og utvikling – Bjørneprosjekt – grunnforskning og bestandsregistrering.

Det ble i desember 2024 utbetalt kr 200 000,- i restmidler til NINA sitt prosjekt SCANDCAM, som dermed inngår i budsjettet for 2025.

Vi anbefaler at det åpnes for å gi tilskudd til videreføring av viltkameraprojektet i regi av Nordlandsforskning og at Statsforvalteren har dialog med aktøren om hvordan prosjektet kan utformes for å få best mulig måloppnåelse. Videre anbefaler vi, på lik linje med i fjor, at det ikke åpnes for å gi tilskudd til prosjektet som omhandler brunbjørn. Dette da prosjektet i stor grad omhandler informasjon som allerede er kjent eller vil bli kjent gjennom den ordinære bestandsovervåkingen av brunbjørn i Nordland og/eller som en del av det tidligere arbeidet med forvaltningsplan i Nordland.

Fordeling av evt. ubrukte midler på slutten av året

I forvaltningsplanen er det gitt føringer til fordeling av eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året:

- a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.
- b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av rovviltnemnda eller Statsforvalteren.
- c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Statsforvalteren informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i starten av desember.

De tre siste årene har Statsforvalteren fått fullmakt til å fordele restmidler uten at det er en egen sak i nemnda på slutten av året. Dette fordi november og desember er en svært hektisk periode med erstatningsoppgjør for sau, og det er ønskelig å ikke måtte bruke tid på å forberede og avholde et nemndsmøte. Det er også mer smidig ved at vi kan gi noe raskere svar til reindrifta om tilgjengelige restmidler så snart vi har tilstrekkelig oversikt over årets forbruk. For at det skal være mulig å gjennomføre denne ekstra tildelingen av midler må det være rom for at Statsforvalteren gir en kort og absolutt søknadsfrist etter at det er opplyst om eventuelle tilgjengelige midler.

Vi foreslår å videreføre dette i 2025, hvor bruken av restmidlene vil gjøres i samsvar med nemndas føringer for bruk av FKT-midler og i samsvar med føringene i forvaltningsplanen.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21

Denne budsjettposten kan brukes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak, jf. FKT-forskrifta § 8. Bakgrunnen for dette er en egen post for å sikre riktig budsjettering i tråd med Stortingets bevilgningsreglement der det er mer hensiktsmessig å kjøpe tjenester framfor utbetaling av tilskudd. I 2024 var den økonomiske rammen for region 7 - Nordland på kr 500 000,- og vi utbetalte kr 482 000,- i forhold til budsjettposten.

Midlene ble brukt til:

- Bestandsregistrering av rovvilt, inkl. dusører jerv, gaupe og bjørn.
- Årlig reindriftsseminar i regi av Statsforvalteren i Nordland.
- Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling
- Videreføring av SCANDCAM-prosjektet
- Kartlegging av kongeørn på Bodøhalvøya, Statskog
- Bjørnesporing i Sverige, trening av hunder, i regi av SNO

Vi forslår å videreføre praksisen med bruk av disse midlene til bestandsregistrering i form av etablerte dusørordninger. Vi foreslår også å fortsette praksis med å medfinansiere Statsforvalterens årlige reindriftsseminar for reindrifta i Nordland og drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling.

Videre forslår vi at det planlegges med at resterende midler kan brukes til FoU-prosjekter og at Statsforvalteren løpende orienterer rovviltnemnda om aktuelle prosjekter.

Sak 14/2025 Eventuelt

Det er ikke meldt inn noen eventuelt saker ved utsendelse av saksframlegget.

Med hilsen

Katrine Erikstad (e.f.)
landbruks- og reindriftsdirektør

Tore Vatne
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 - akuttsaker behandlet av SFNO
- 2 Vedlegg 2 - brev til nemnda
- 3 Vedlegg 3 - Planleggingsrammer for regionale rowiltnemnder 2025 - forebyggende og konfliktdependende tiltak (FKT) og drift